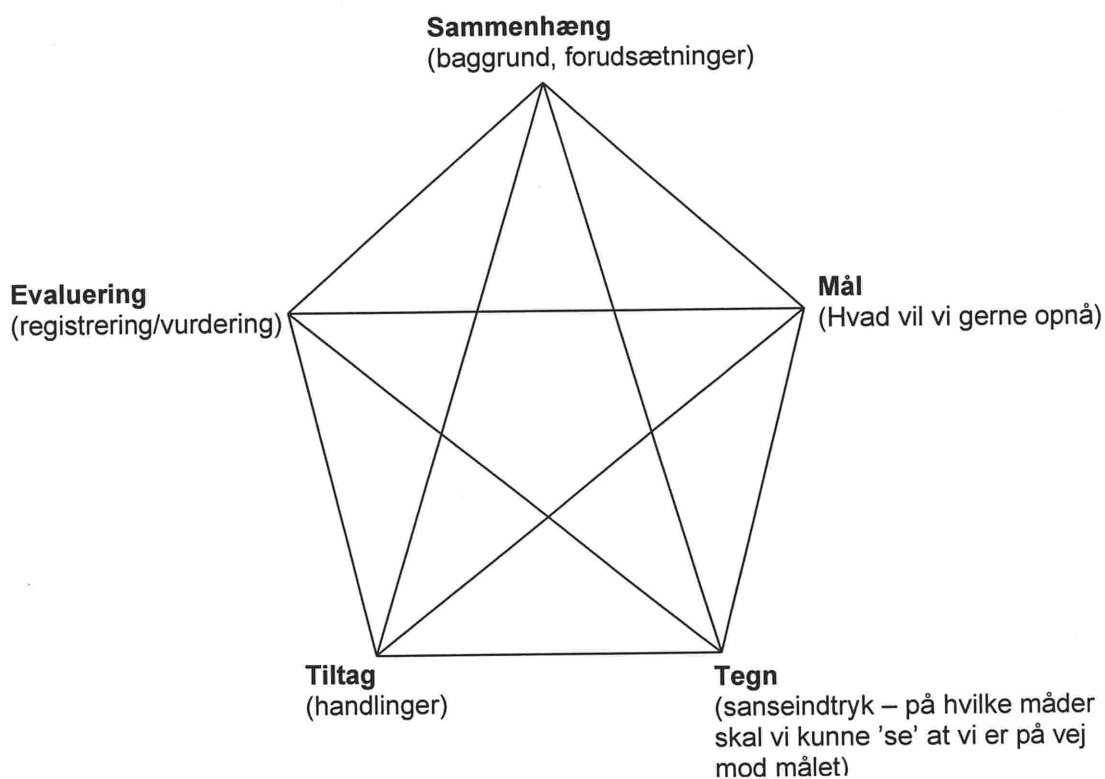

SMTTE-modellen som redskab til værdisætning

- beskrivelse - vurdering

SMTTE-modellen kan anbefales som redskab til fælles værdisætning, beskrivelse og vurdering, fordi den:

- skaber klarhed over, hvad man vil arbejde målrettet med.
- kan bruges til beskrivelse af læreproces / udviklingsplan.
- gør det enklere at planlægge og evaluere sammen.
- udvikler kompetence undervejs.
- stimulerer til systematisk og kreativ tænkning.
- kan bruges som rettesnor, når organisationen skriftligt skal redegøre for, hvad den vil forbedre.
- er et forslag til disposition, værdisætning, vurdering og udvikling.

Sammenfattende er det erfaringen, at SMTTE-modellen er en god ramme for værdisætning og vurdering, fordi den kan bruges på alle planer i organisationen. Desuden kan den også bruges som rammesætning for en handleplan for den enkelte medarbejder eller mindre teams. Styrken herved er, at modellen kan medvirke til at skabe sammenhæng mellem de forskellige niveauer, hvilket synes at være en udfordring, som forestår mange steder.

Der kan også læses mere om SMTTE-modellen på <http://www.ak-samvirke.dk/files/download/4-smtte-modellen.doc>, hvorfra tekst og figur på denne side også stammer.

Søg her » Søg avanceret » Hjælp

Lærere og ledere | Elever | Forældre | Kommune | Skolebestyrelse |

Log ind med Uni-Login

Større skrift Udskriv artikel

SMTTE-modellen

[Deklaration](#)

[Kort sagt](#)

[Om evalueringsværktøjet](#)

[Gennemførelse](#)

[Opfølgning](#)

[Et eksempel fra praksis](#)

[Links til andre evalueringsværktøjer](#)

[Støtteredskaber](#)

Deklaration

Formål

At støtte systematisk og dynamisk arbejde med alle elementer i et forløb på såvel planlægnings- som udførelsesniveau.

Fokus

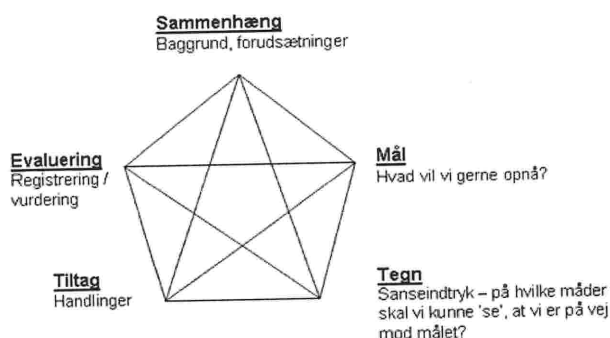
Værktøjet skaber sammenhæng gennem tegn, værdi-, mål- og evalueringskategorier.

Aktører

Elever, lærere, pædagoger, team og skole.

Kort sagt

SMTTE-modellen er et redskab, der kan bruges til planlægning og udvikling. Når man anvender SMTTE-modellen, skal man konkretisere sine mål og fokusere på, hvad det er, man skal sanse - se, høre, føle, mærke - på vejen mod målet. SMTTE-modellen skal opfattes som et dynamisk redskab, hvor man bevæger sig frem og tilbage mellem modellens 5 elementer.

Om evalueringsværktøjet

Ikke alt, hvad man foretager sig i skolen, kan og skal beskrives og planlægges systematisk og detaljeret. Men det er fornuftigt og nødvendigt med en vis systematik, når man ønsker at sætte fokus på et område for at udvikle og forbedre det. Det kan bl.a. være i forbindelse med noget nyt, noget, der ikke fungerer, som det skal, eller hvis man har et øget behov for at dokumentere.

I forbindelse hermed er det centralt, at man udvælger og benytter sig af et redskab, der giver mening i forhold til det, man ønsker at opnå. SMTTE-modellen skal bruges, så det er en hjælp til at udvikle praksis. Som nævnt er det ikke alt, der kan planlægges, og selv om det kan, er det ikke altid, at alt går efter planen. Derfor skal redskabet benyttes dynamisk. Det skal ikke ses som en fast struktur, men derimod som et redskab, hvor man har mulighed for frit at bevæge sig mellem de forskellige kategorier, som redskabet indeholder, så det passer til konteksten.

Formål

SMTTE-modellen kan bruges til at konkretisere mål og sørge for, at der på dynamisk måde bliver skabt sammenhæng mellem det, man ønsker at opnå, og de tiltag og handlinger, man planlægger for at opnå det. En integreret del af modellen er, at man overvejer, hvad det er, som man skal holde øje med på vejen mod målet. Dette formuleres på forhånd i kategorien tegn, som er en operationalisering af målene.

Anvendelse

SMTTE-modellen kan anvendes på alle niveauer i skolens arbejde ikke mindst i forhold til undervisningen, hvor den er almindeligt brugt. Redskabet er særdeles velegnet til planlægning, hvor der undervejs er mulighed for at justere de valgte tiltag. SMTTE-modellen kan i undervisningen bruges både på det faglige og det sociale område. Nedenstående beskrivelse tager udgangspunkt i undervisningssituationen.

Gennemførelse

Som det ses af ovenstående figur, repræsenterer hver af modellens spidser et af modellens elementer. Disse er Sammenhæng, Mål, Tegn, Tiltag og Evaluering. De forskellige elementer i planlægningsprocessen er afhængige af hinanden og indbyrdes forbundet. Det ideelle er, at kategorierne støtter hinanden. Således vil målsætningen ofte hænge sammen med en beskrivelse af sammenhængen. Tiltagene bør understøtte de mål, man ønsker at opnå. Tegnene er en

operationalisering af målene og bør være tilstrækkelig konkrete, således de kan iagttages. Herved bliver evalueringen også nemmere at foretage.

Ændres der i processen i én kategori, bør der tjekkes op på de øvrige beslutninger, da kategorierne er indbyrdes forbundne.

Udgangspunktet i en planlægningsituation vil typisk være, at man begynder med at fokusere på, hvilke baggrunde og forudsætninger der ligger til grund for det, man ønsker at planlægge. Hvad er udgangspunktet, og hvordan ser rammerne ud? Herudfra er det muligt at formulere og konkretisere nogle mål for, hvad man ønsker at opnå. Det kan i forhold til undervisningen uddybes yderligere gennem en overvejelse af, hvad det er, man ønsker eleverne skal lære gennem et planlagt undervisningsforløb. Men undervejs i et undervisningsforløb vil man måske opdage, at man ikke kan se de tegn, der skal indikere, om man bevæger sig mod de fastsatte mål. I en sådan situation er det nødvendigt at gå tilbage og se på, om handlingerne og de tiltag, der er iværksat, er de rigtige, eller om målene er for ambitiøse, så planerne eventuelt skal justeres. Når målene og tegnene skal konkretiseres, kan man vælge at opdele processen i to niveauer. På det første niveau er det læreren, der overordnet fastsætter mål og tegn. På det andet niveau kan eleverne inddrages i processen med at fastsætte fælles klassemål og -tegn og mere specifikke egne mål og tegn. På den måde kan læreren integrere eleverne og få dem til at føle sig som en del af projektet med en vis medbestemmelse og indflydelse. Det kan for nogle elever have en positiv indflydelse på deres engagement. At eleverne selv er med til at fastsætte tegnene, kan også være fordelagtigt i forhold til måldifferentiering mellem eleverne.

Modellens sidste element er evaluering. Kategorien kan både bruges til at evaluere undervejs og i forbindelse med afslutningen af et forløb.

En fordel ved SMTTE-modellen er, at mange af de tiltag, som læreren igangsætter, kan konkretiseres på et mikroniveau, der bevirker, at hele processen umiddelbart forekommer mere overskuelig og håndgribelig.

Opfølgning

Denne model har sammenfaldende elementer med bl.a. *kvalitetsstjernen*, og modellerne er både brugbare til målfastsættelse og planlægning, og også til refleksion, idet evaluering sættes på dagsordenen allerede i forbindelse med planlægningen. De lægger op til, at det allerede i planlægningsfasen beslutes, hvad der skal evalueres og hvordan. Evalueringen skal naturligvis tage udgangspunkt i de fastsatte mål. Det kunne fx være de mål, man havde sat for undervisningen. Opnåede man det, man ville og havde planlagt? Tegnene er de målestokke, læreren kan bruge, når han skal vurdere, om eleven har fået det ud af undervisningen, som han havde planlagt.

SMTTE-modellen har også flere fællestræk med udviklingsspiralen. Nedenfor er disse fællestræk og de enkelte modellens karakteristika opstillet i et skema.

Model	Karakteristika	Fællestræk
Kvalitetsstjernen	Kvalitetskriterierne giver anledning til en overordnet overvejelse inden opstilling af de konkrete mål.	Status/udgangspunktet
SMTTE-modellen	Begrebet tegn, hvor man konkretiserer sine mål ved at overveje, hvad man skal holde øje med for at se, om man er på rette vej.	Mål
		Handlingsplan
Udviklingsspiralen	Understregningen af det processuelle og gentagelsen i processen.	Evalueringsplan

Et eksempel fra praksis

I arbejdet med at få en dårligt integreret dreng (A) ind i klassen, brugte teamet i 2.a SMTTE-modellen:

Status ved starten af skoleåret:

A fungerer ikke godt hverken i undervisnings- eller SFO-tid. Han er kravundvigende og vil kun lave det, han har lyst til. Han vil ikke samarbejde med de voksne. Han respekterer ikke andres grænser (hverken børns eller voksnes). Han respekterer ikke de almindelige spilleregler i klassen.

A vil/kan ikke sætte ord på sine følelser. Hvis han føler sig presset, reagerer han enten aggressivt (slår, bruger grimt sprog) eller søger væk fra situationen (går, gemmer sit hoved i tøjet osv.) Efterfølgende vil han ikke tale om situationen.

Han er i stigende grad begyndt at lyve om konfliktsituationer. Han giver de voksne skyld for at sige eller gøre noget, som de ikke har gjort.

A ser sjældent glad ud! Klassekammeraterne klager i stigende grad over A's adfærd.

Vores Mål er:

At A bliver et glad og velfungerende barn i skole og SFO ved:

- at han lærer at sætte ord på sine følelser
- at han får små succeser
- at han tør møde udfordringer, som han ikke på forhånd er sikker på at kunne magte (også i undervisningen)
- at de voksne omkring A bliver bedre til at afstemme krav og forventninger.

Vi vil lave disse Tiltag:

- adfærdsregulere A - konfrontere ham med, hvad han gør, og sætte ord på det sammen med ham
- fremhæve positiv adfærd
- give ham positiv opmærksomhed, herunder ekstra støtte og tilpassede krav i skoletiden
- opprioritere forældresamarbejdet med en større inddragelse af faderen.

Vi ønsker at se disse Tegn:

- at han efter en ubehagelig situation ikke går, men bliver og får sat ord på
- at han overholder klassens regler
- at han er med og aktiv i undervisningen, søger lærerhjælp i stedet for at opgive
- at der er en ligeværdig og positiv dialog på forældretrænet.

Evaluering

Vi evaluerer løbende på vores teammøder, hvor vi fortæller hinanden om vores iagttagelser i den forløbne periode. Vi drøfter ud fra dette, om det går den rigtige vej, og om der er behov for yderligere/andre tiltag.

Vi gør Midtvejsstatus

Her i starten af februar kan vi se store fremskridt med hensyn til A's adfærd. Vi kan især se forandringerne i skoletiden. Han er i langt højere grad end førhen med

og aktiv i undervisningen. Han opgiver ikke så let, men klør i højere grad på – dog stadig med ekstra lærerstøtte. Han er meget opsøgende for at få lærerhjælp i modsætning til tidligere, hvor han hellere gav op på forhånd. A gør sig meget umage med de fleste ting, han laver, og han er stolt, når han har lavet et produkt færdig, fx en lille bog, en flot tegning eller et fuglehus. Han er meget glad for at få ros for det, han laver.

A's adfærd i forhold til kammeraterne har også ændret sig i positiv retning. Han er ikke så ofte i konflikt med dem, og de nedgørende bemærkninger er blevet færre.

Links til andre evalueringsværktøjer

[Kvalitetsstjernen](#)

[Udviklingsspiralen](#)

Støtteredskaber

1. Notes ark med under- og supplerende spørgsmål

Læs mere

Læs mere om SMTTE på: <http://kif.emu.dk/>

Andersen, F.B. (2000). "Tegn er noget vi bestemmer: evaluering, kvalitet og udvikling i omegnen af SMTTE-tænkningen". Århus: Danmarks Lærerhøjskole.

Balle K., Mølgård, H. (1997). "Skolens udviklingsplan". Skoleevaluering. Århus: Danmarks Lærerhøjskole.

16. december 2010 © [Webmaster](#) [[Vis URL](#)]

[Skolestyrelsen](#), Snaregade 10A, 1205 København K. Telefon 3392 6200

Søg her

» Søg avanceret

» Hjælp

Lærere og ledere

Elever

Forældre

Kommune

Skolebestyrelse

Log ind med Uni-Login

Større skrift

Udskriv artikel

SMTTE-modellen

Deklaration

Kort sagt

Om evalueringsværktøjet

Gennemførelse

Opfølgning

Et eksempel fra praksis

Links til andre evalueringsværktøjer

Støtteredskeer

Deklaration

Formål

At støtte systematisk og dynamisk arbejde med alle elementer i et forløb på såvel planlægnings- som udførelsesniveau.

Fokus

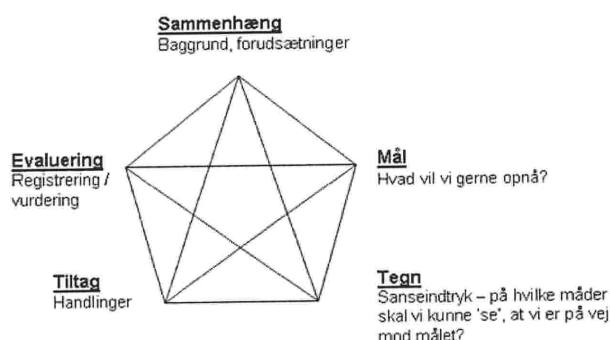
Værktøjet skaber sammenhæng gennem tegn, værdi-, mål- og evalueringskategorier.

Aktører

Elever, lærere, pædagoger, team og skole.

Kort sagt

SMTTE-modellen er et redskab, der kan bruges til planlægning og udvikling. Når man anvender SMTTE-modellen, skal man konkretisere sine mål og fokusere på, hvad det er, man skal sanse - se, høre, føle, mærke - på vejen mod målet. SMTTE-modellen skal opfattes som et dynamisk redskab, hvor man bevæger sig frem og tilbage mellem modellens 5 elementer.

Om evalueringsværktøjet

Ikke alt, hvad man foretager sig i skolen, kan og skal beskrives og planlægges systematisk og detaljeret. Men det er fornuftigt og nødvendigt med en vis systematik, når man ønsker at sætte fokus på et område for at udvikle og forbedre det. Det kan bl.a. være i forbindelse med noget nyt, noget, der ikke fungerer, som det skal, eller hvis man har et øget behov for at dokumentere.

I forbindelse hermed er det centralt, at man udvælger og benytter sig af et redskab, der giver mening i forhold til det, man ønsker at opnå. SMTTE-modellen skal bruges, så det er en hjælp til at udvikle praksis. Som nævnt er det ikke alt, der kan planlægges, og selv om det kan, er det ikke altid, at alt går efter planen. Derfor skal redskabet benyttes dynamisk. Det skal ikke ses som en fast struktur, men derimod som et redskab, hvor man har mulighed for frit at bevæge sig mellem de forskellige kategorier, som redskabet indeholder, så det passer til konteksten.

Formål

SMTTE-modellen kan bruges til at konkretisere mål og sørge for, at der på dynamisk måde bliver skabt sammenhæng mellem det, man ønsker at opnå, og de tiltag og handlinger, man planlægger for at opnå det. En integreret del af modellen er, at man overvejer, hvad det er, som man skal holde øje med på vejen mod målet. Dette formuleres på forhånd i kategorien tegn, som er en operationalisering af målene.

Anvendelse

SMTTE-modellen kan anvendes på alle niveauer i skolens arbejde ikke mindst i forhold til undervisningen, hvor den er almindeligt brugt. Redskabet er særdeles velegnet til planlægning, hvor der undervejs er mulighed for at justere de valgte tiltag. SMTTE-modellen kan i undervisningen bruges både på det faglige og det sociale område. Nedenstående beskrivelse tager udgangspunkt i undervisningssituationen.

Gennemførelse

Som det ses af ovenstående figur, repræsenterer hver af modellens spidser et af modellens elementer. Disse er Sammenhæng, Mål, Tegn, Tiltag og Evaluering. De forskellige elementer i planlægningsprocessen er afhængige af hinanden og indbyrdes forbundet. Det ideelle er, at kategorierne støtter hinanden. Således vil målsætningen ofte hænge sammen med en beskrivelse af sammenhængen. Tiltagene bør understøtte de mål, man ønsker at opnå. Tegnene er en

operationalisering af målene og bør være tilstrækkelig konkrete, således de kan iagttages. Herved bliver evalueringen også nemmere at foretage.

Ændres der i processen i én kategori, bør der tjekkes op på de øvrige beslutninger, da kategorierne er indbyrdes forbundne.

Udgangspunktet i en planlægningssituation vil typisk være, at man begynder med at fokusere på, hvilke baggrunde og forudsætninger der ligger til grund for det, man ønsker at planlægge. Hvad er udgangspunktet, og hvordan ser rammerne ud? Herudfra er det muligt at formulere og konkretisere nogle mål for, hvad man ønsker at opnå. Det kan i forhold til undervisningen uddybes yderligere gennem en overvejelse af, hvad det er, man ønsker eleverne skal lære gennem et planlagt undervisningsforløb. Men undervejs i et undervisningsforløb vil man måske opdage, at man ikke kan se de tegn, der skal indikere, om man bevæger sig mod de fastsatte mål. I en sådan situation er det nødvendigt at gå tilbage og se på, om handlingerne og de tiltag, der er iværksat, er de rigtige, eller om målene er for ambitiøse, så planerne eventuelt skal justeres. Når målene og tegnene skal konkretiseres, kan man vælge at opdele processen i to niveauer. På det første niveau er det læreren, der overordnet fastsætter mål og tegn. På det andet niveau kan eleverne inddrages i processen med at fastsætte fælles klassemål og -tegn og mere specifikke egne mål og tegn. På den måde kan læreren integrere eleverne og få dem til at føle sig som en del af projektet med en vis medbestemmelse og indflydelse. Det kan for nogle elever have en positiv indflydelse på deres engagement. At eleverne selv er med til at fastsætte tegnene, kan også være fordelagtigt i forhold til måldifferentiering mellem eleverne.

Modellens sidste element er evaluering. Kategorien kan både bruges til at evaluere undervejs og i forbindelse med afslutningen af et forløb.

En fordel ved SMTE-modellen er, at mange af de tiltag, som læreren igangsætter, kan konkretiseres på et mikroniveau, der bevirker, at hele processen umiddelbart forekommer mere overskuelig og håndgribelig.

Opfølgning

Denne model har sammenfaldende elementer med bl.a. *kvalitetsstjernen*, og modellerne er både brugbare til målfastsættelse og planlægning, og også til refleksion, idet evaluering sættes på dagsordenen allerede i forbindelse med planlægningen. De lægger op til, at det allerede i planlægningsfasen besluttet, hvad der skal evalueres og hvordan. Evalueringen skal naturligvis tage udgangspunkt i de fastsatte mål. Det kunne fx være de mål, man havde sat for undervisningen. Opnåede man det, man ville og havde planlagt? Tegnene er de målestokke, læreren kan bruge, når han skal vurdere, om eleven har fået det ud af undervisningen, som han havde planlagt.

SMTE-modellen har også flere fællestræk med udviklingsspiralen. Nedenfor er disse fællestræk og de enkelte modellers karakteristika opstillet i et skema.

Model	Karakteristika	Fællestræk
Kvalitetsstjernen	Kvalitetskriterierne giver anledning til en overordnet overvejelse inden opstilling af de konkrete mål.	Status/udgangspunktet
SMTE-modellen	Begrebet tegn, hvor man konkretiserer sine mål ved at overveje, hvad man skal holde øje med for at se, om man er på rette vej.	Mål
		Handlingsplan
		Evalueringsplan
Udviklingsspiralen	Understregningen af det processuelle og gentagelsen i processen.	

Et eksempel fra praksis

I arbejdet med at få en dårligt integreret dreng (A) ind i klassen, brugte teamet i 2.a SMTE-modellen:

Status ved starten af skoleåret:

A fungerer ikke godt hverken i undervisnings- eller SFO-tid. Han er kravundvigende og vil kun lave det, han har lyst til. Han vil ikke samarbejde med de voksne. Han respekterer ikke andres grænser (hverken børns eller voksnes). Han respekterer ikke de almindelige spilleregler i klassen.

A vil/kan ikke sætte ord på sine følelser. Hvis han føler sig presset, reagerer han enten aggressivt (slår, bruger grimt sprog) eller søger væk fra situationen (går, gemmer sit hoved i tøj osv.) Efterfølgende vil han ikke tale om situationen.

Han er i stigende grad begyndt at lyve om konfliktsituationer. Han giver de voksne skyld for at sige eller gøre noget, som de ikke har gjort.

A ser sjældent glad ud! Klassekammeraterne klager i stigende grad over A's adfærd.

Vores Mål er:

At A bliver et glad og velfungerende barn i skole og SFO ved:

- at han lærer at sætte ord på sine følelser
- at han får små succeser
- at han tør møde udfordringer, som han ikke på forhånd er sikker på at kunne magte (også i undervisningen)
- at de voksne omkring A bliver bedre til at afstemme krav og forventninger.

Vi vil lave disse Tiltag:

- adfældsregulere A - konfrontere ham med, hvad han gør, og sætte ord på det sammen med ham
- fremhæve positiv adfærd
- give ham positiv opmærksomhed, herunder ekstra støtte og tilpassede krav i skoletiden
- opprioritere forældresamarbejdet med en større inddragelse af faderen.

Vi ønsker at se disse Tegn:

- at han efter en ubehagelig situation ikke går, men bliver og får sat ord på
- at han overholder klassens regler
- at han er med og aktiv i undervisningen, søger lærerhjælp i stedet for at opgive
- at der er en ligeværdig og positiv dialog på forældreintranettet.

Evaluering

Vi evaluerer løbende på vores teammøder, hvor vi fortæller hinanden om vores iagttagelser i den forløbne periode. Vi drøfter ud fra dette, om det går den rigtige vej, og om der er behov for yderligere/andre tiltag.

Vi gør Midtvejsstatus

Her i starten af februar kan vi se store fremskridt med hensyn til A's adfærd. Vi kan især se forandringerne i skoletiden. Han er i langt højere grad end førhen med

og aktiv i undervisningen. Han opgiver ikke så let, men klør i højere grad på – dog stadig med ekstra lærerstøtte. Han er meget opsøgende for at få lærerhjælp i modsætning til tidligere, hvor han hellere gav op på forhånd. A gør sig meget umage med de fleste ting, han laver, og han er stolt, når han har lavet et produkt færdig, fx en lille bog, en flot tegning eller et fuglehus. Han er meget glad for at få ros for det, han laver.

A's adfærd i forhold til kammeraterne har også ændret sig i positiv retning. Han er ikke så ofte i konflikt med dem, og de nedgørende bemærkninger er blevet færre.

Links til andre evalueringsværktøjer

[Kvalitetsstjernen](#)

[Udviklingsspiralen](#)

Støtteredskaber

1. [Notes ark med under- og supplerende spørgsmål](#)

Læs mere

Læs mere om SMTTE på: <http://kif.emu.dk/>

Andersen, F.B. (2000). "Tegn er noget vi bestemmer: evaluering, kvalitet og udvikling i omegnen af SMTTE-tænkningen". Århus: Danmarks Lærerhøjskole.

Balle K., Mølgård, H. (1997). "Skolens udviklingsplan". Skoleevaluering. Århus: Danmarks Lærerhøjskole.

16. december 2010 © [Webmaster](#) [[Vis URL](#)]

[Skolestyrelsen](#), Snaregade 10A, 1205 København K. Telefon 3392 6200